

Borsodnádasi Mesekert Óvoda

3671 Borsodnád, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

ÓVODAI INTEGRÁCIÓS FEJLESZTŐ PROGRAM

1. Integrációs program célja

hogy az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésére, elősegítse. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk.

Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első évei meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetők. A

kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat. A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest.

Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönözése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.

Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások - szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve - sikeresen ellensúlyozhatóak. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Óvodai integrációs programunk (óvodai IPR) célja, hogy meghatározza az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében. Nem ad meg részletes pedagógiai tartalmakat, választandó nevelési tervet, nem nevez meg, nem ír le konkrétan alkalmazandó programokat, viszont kinyilvánítja azt a pedagógiai alapállást, amelyet megfelelőnek tart az érintett gyermekek esélyegyenlőségének elősegítésében. Az óvodai IPR nem jelent külön programot az óvodai munkában, hiszen minden pontja a hatályos jogszabályok

Borsodnádasi Mesekert Óvoda

3671 Borsodnád, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

figyelembevételével az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt.

Az óvodai IPR egy olyan rendszernek tekinthető, amelynek elemeit a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani. Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a **gyermekközpontú** és **családorientált** szemlélet, amely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgáltatókkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

2. Kiemelt területek

1.1 Szervezési feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek **óvodai beíratásának támogatása** (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében.

Beóvodázási program: A helyi önkormányzatok nyilvántartása alapján az óvodáskorú gyermeket nevelő családok felkeresése, az óvodázás előnyeinek, szükségességének felvázolása és a beóvodázás elvégzése és a minél hosszabb óvodai nevelés biztosítása. Az **igazolatlan hiányzások minimalizálása** érdekében rendszeres családlátogatást kell beiktatni azoknál a családoknál, ahol az óvodai hiányzás meghaladja a 25 %-ot.

A szülők munkába állását lehetővé tévő **nyitva tartás kialakítása** érdekében minden az óvodák napi nyitvatartási ideje 10 óra.

Nevelőtestület együttműködése érdekében rendszeressé kell tenni a team munkát valamennyi munkatárs részvételével, amelyeknek része a háromhavonkénti értékelés, az esetmegbeszélések és a hospitálások.

Pedagógiai munka kiemelt területei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést, részletes anamnézist kell készíteni a belépő gyerekről erre elkészített formanyomtatvány áll rendelkezésre családlátogatás alkalmával.
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnádasi, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)

- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei).

A foglalkozások célcsoportjai: tehetséges és felzárkóztató foglalkozást igénylő gyerekek.

A foglalkozások formája: egyéni és differenciált kiscsoportos foglalkozás.

1.2 Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

- Egészségügyi szűrővizsgálatok elvégzése minden, illetve speciális probléma esetén az arra rászoruló gyermek esetében (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás rendszeres elvégzése (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok).
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, rendezvények látogatása).
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában).

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
- Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
- Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)
- Cigány kisebbségi önkormányzat illetve civil szervezetek (a gyermekek óvodai beiratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés)

Borsodnádasi Mesekert Óvoda

3671 Borsodnádasd, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

1.3 Óvoda-iskola átmenet támogatása

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotonia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
- Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása
- Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (DIFER mérés 4 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok)
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

1.4 Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.
- Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése.
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése.
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése, pl. farsang, karácsony, anyák napja, kirándulás stb.
- Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása.

1.5 Intézményi önértékelés, eredményesség

- Intézményi önértékelés készítése.
- Eredményesség (indikátorok teljesülése: beóvodázási arány, hiányzás csökkenése, DIFER mérésnél a hozzáadott érték, iskolakezdés megfelelő időben, sajátos nevelési igényűvé minősítés csökkenése, normál tantervű, integrált iskolai környezetbe történő beiskolázás, szabad iskolaválasztás érvényesülése, iskolaérettség elérése) mérése.

3. GYERMEKKÉPÜNK

Gyermekeinket az óvodában érzelmi biztonság, nyugodt szeretetteljes légkör, vegye körül. Kötelességünk minden egyes gyermeket megismerni, megérteni, és olyannak elfogadni

Borsodnádasi Mesekert Óvoda

3671 Borsodnád, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

amilyen. Hiszen a gyermek senkinek nem hasonlítható, egyedi, mással nem helyettesíthető szociális lény, akit csakis önmagához képest szabad fejleszteni.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését:

- genetikai adottságok
- érésbeli és nembeli különbségek
- vérmérsékleti
- pszichoszociális hatások - a mikrokörnyezet és a makrokörnyezet hatása határozzák meg.

E tényezők hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként változó testi és lelki szükségletei vannak. Ezért programunkban egy-egy gyermek személyiségét is differenciáltan, a különböző képességek fejlődésbeli eltéréseit tolerálva közelítjük meg.

A családi nevelést tiszteletben tartva, azt segítve - megerősítve szeretnénk, hogy az óvodánkba járó kisgyermek vidám, boldog, gondtalan éveket töltsenek nálunk, szeretetben, érzelmi biztonságban.

4. ÓVODAKÉPÜNK

Elsősorban a szülők felé nyitott, hiszen a szülőkkel kialakítandó új minőségi kapcsolatra, a velük való szoros együttműködésre építjük az óvodai nevelést.

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, hiszen családi értékeket közvetít a gyermekek felé, még akkor is, ha funkciózavarai következtében nem mindig működik jól.

A családi nevelés kiegészítésére törekszünk úgy, hogy

- bevonjuk a szülőket az óvoda életébe, szakmai támogatást adunk a neveléshez,
- a szülők igényéhez igazítva gyarapítjuk pszichológiai, pedagógiai ismereteiket,
- a családokkal közösen gazdagítjuk a gyermekek tapasztalatait,
- közvetítő szerepet vállalunk a családok, és a speciális szolgáltató szociális ellátó intézmények között,
- közreműködünk az etnikai kisebbség kulturális értékeinek megőrzése érdekében.

Tudomásul kell vennünk, hogy a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű családok esetében a gyermekek érdekében fel kell vállalnunk a családi nevelést, pótló tevékenységet is. Az etnikai kisebbség esetében gyakrabban kerülhet erre sor a nehéz helyzetben lévő cigánycsaládok tekintetében. Szeretetteljes légkört kívánunk kialakítani következetes fegyelmre neveléssel, különös tekintettel az egymás testi épségének óvására, a segítőkészség kialakítására, a toleráns magatartásra. Biztosítani kívánjuk az élmény-gazdag mindennapokat a gyermekek lelki, testi fejlődésének mindenekelőtti szem előtt tartásával.

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnádasi, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

5. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA ÉS FELADATA

A 3-7 éves gyermekek sokoldalú fejlődésének támogatása /az eltérő egyéni szükségletek és életkori jellemzők ismeretében / a személyiség kibontakoztatása. A gyermekek fejlődésének általános tendenciáin túl az egyedit, a másságot, a különbözőséget felismerve, értékékként elfogadva közelítsünk a gyermekekhez.

Kiemelten alapozzuk meg:

- a személyiség autonómiáját,
- a saját szükségletei kifejezésének képességét,
- az érzelmi gazdagságot,
- a kultúrált magatartás szokásait,
- az önfejlesztő képességet,
- a másság tolerálását,
- a társakkal való együttműködést,
- a döntés, választás, a problémamegoldó gondolkodás, a kreativitás képességét,
- a természeti, társadalmi környezetük, és a művészetek iránti érzékenységüket.

5.1 Az óvoda szociális ellátó funkciója

Az óvoda mással nem pótolható funkciója: a nevelő, fejlesztő, teljes személyiséget formáló feladatköre. A személyiségfejlesztő folyamatból eredően egyszerre individualizáló és szocializáló. A másságot, az egyéni különbségeket toleráló fejlesztés különös hangsúlyt kap. Nem zárja ki azonban az együttélésre, együttes tevékenységekre, együttműködésre való felkészítést. E két folyamat egyensúlyának megteremtésére törekszünk, hiszen az egyén fejlődése együtt zajlik az őt körülvevő társak fejlődésével, mert óvodai csoportban él.

A fejlesztés módszere a differenciálás, valamint a személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kap a másság, a tolerancia, az identitástudat alapjainak lerakása, az egyéni és életkori sajátosságok függvényében.

Feladataink:

A gyermek egyéni erősségeinek és hátrányainak feltárása:

A tevékenységek tudatos befolyásolásával segíteni a személyiség kibontakoztatását figyelembe véve az

- egyéni adottságokat, képességeket, szokásokat
- nembeli, érésbeli, vérmérsékleti különbségeket
- a szociális háttér determinációját
- a családok értékrendjének sokféleségét.

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnádasd, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

5.2. A gyermekek lelki és testi egészségének fejlesztése

A tevékenységközponton belül:

A pedagógusok koordinációjával és a gyermeki szabadság biztosításával támogatjuk a szocializáció szempontjából fontos szokásokat és magatartásmódokat.

- a kontaktuskeresés, a kommunikáció, és a társalgás technikáinak elsajátítása
- a társas kapcsolatokban a konfliktusok békés megoldása, kevésbé bevonva a felnőtteket.
- önszabályozás, önkontroll alakulása.
- az együttműködés kiteljesedése a gyermekek játékába is.

Az értelmi fejlődésben:

A gyermekek eltérő tapasztalataira építve, de a közös élményekre, érdeklődésükre, kíváncsiságukra alapozva biztosítjuk a gondolkodás egységét.

Természetesnek tartjuk, hogy a különböző képességek alapjait jelentő veleszületett diszpozíciók egy személyiségen belül is különböznek.

5.3 Individuális nevelés

Az individualizáló nevelés olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi, amit a gyermekek egyéni különbségként magukkal hoznak.

Az egyéni különbségeket toleráló felnőtt magatartása modell értékű a gyermekek számára! Programunkban az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget, és fogékony az együttműködésre. Támogatja a gyermekek szocializációját, és áthatja az óvodai élet minden tevékenységét. Az azonos korú gyermekek között is jelentős fejlődésbeli különbségek vannak, melyek megnyilvánulnak:

- a gyermek eltérő biológiai szükségleteiben
- az adottságokban
- a tapasztalatban
- a mozgásigényükben
- a szociabilitásukban
- az érdeklődésükben és egyéni élményeikben
- az én-képben, a tanulás stílusában
- a kontaktusteremtésben.

Nagy hangsúlyt kap a másság szakszerű kezelésének szükségessége a cigánygyerekekkel foglalkozó óvodákban. Szokásaiknak az óvodai életbe való beillesztése

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnád, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

csak egy családi hangulatú, harmonikus, derűs légkörű óvodában lehet. A szociokulturális hátrányt kompenzálni kell, segítséget kell adni a hátrány leküzdéséhez.

A cigánygyerekek esetében súlyosbítja a helyzetet, hogy eltérő kultúráról van szó, bár az óvodánkba járó roma gyerekek nagy része – már a szüleik sem – rendelkeznek megfelelő identitástudattal. Probléma tehát, hogy sem szociálisan, sem kulturálisan, sem mentálisan nem tartoznak már a cigányok közé /hagyományőrzés, nyelvismeret stb./, de romáknak tartják magukat.

Fontos, hogy ne erőszakkal alakítsuk a gyereket, hanem a türelem, megértés, elfogadás, előítélet mentesség legyen vezérlő alapelvünk, de a társadalmi együttélés szabályainak megfelelően hagyjuk egyéniségét kialakulni. A legfontosabb nevelő tényező a példaadás, a differenciálás és a türelem. Nem a különbözőségekre helyezzük a hangsúlyt, hanem az azonosságokat keressük sok-sok türelemmel.

5.4 Differenciálás

A gyermekek közötti különbözőségekhez, fejlődésbeli eltérésekhez való alkalmazkodás, amely alapján az óvodapedagógus minden gyermeket az egyéni képességeinek ismeretében, és a saját fejlődési ütemében fejleszt.

A differenciálás az individualizálást megvalósító:

- szemléletmód
- metodikai eljárás
- szervezeti keret
- tevékenységi munkaforma
- a tartalom feldolgozásának módja

A differenciált fejlesztés feltételei

a) Egyénenként meg kell ismerni, és regisztrálni kell a gyermekek képességeit, erősségeit, és gyenge pontjaikat.

A gyermekek óvodába lépésétől kezdve vezetni kell a Fejlődési Naplót, felvenni a gyermekek anamnéziséét otthon családlátogatás alkalmával, és az össze a gyermekek értelmi képességeivel, testi és anyanyelvi fejlettségével, érzelmi és akarati tulajdonságaival szociabilizációs fejlettségével kapcsolatos adatokat,

Borsodnádasi Mesekert Óvoda

3671 Borsodnádasd, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

felméréseket. Kerüljenek be ezekhez, az adatokhoz az egyénre szóló fejlesztési tervek, azok a feladatok, amelyek egy-egy részterület felzárkóztatását szolgálja, vagy a tehetséges gyermek továbbfejlesztését, a tehetséggondozást célozzák meg.

b) A gyermek folyamatos **megismerése tevékenységek közben** /játék, szabadidő. Étkezés, foglalkozás/. A megfigyelés felismerhetővé teszi viselkedési szokásait, kedvenc tanulási területeit, kiugró képességeit, vagy elmaradottságát, és fejlődési folyamatát. Beszélgessünk sokat a gyerekekkel, és hagyjuk, hogy legyen ő a főszereplő. A gyermek boldogan beszél önmagáról, és szívesen tevékenykedik együtt a felnőttel. Napjainkban a gyerekek sokkal jobban igénylik az odafordulást, a rájuk figyelmet, a beszélgetéseket.

Differenciálás a szabad játékban és tevékenységközpontokban:

- szervezzünk közös élményeket, amelyekből tevékenységek indukálhatók
- segítsük, támogassuk, lendítsük tovább a holtpontra jutott tevékenységet
- biztosítsuk az eszközöket a gyermekek eltérő érdeklődésére számítva
- differenciálásra törekvés a technikák megválasztásával
- szerepjátékokban eszközökkel, szerepekkel, tevékenységekkel differenciálni
- differenciálni a manipulációs, konstrukciós és építőjátékokban

A szabad játékban a játék önkéntessége sérthetetlen.

5. 5. Szocializáció

Az óvodapedagógus és a gyermek kapcsolatának legfontosabb alapelvei:

- személyre szóló pedagógiai hatások
- szeretetteljes elfogadás
- pedagógiai optimizmus a kommunikációban
- segítségadás a gyermekek egyéni problémáinak megoldásában
- a személyiség értékeinek hangsúlyozása és elfogadtatása a többi gyerekkel
- törődés a gyermek lelki-testi szükségleteivel.

A szocializáció fejlesztése folyamán:

- a gyermek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása - erősíteni a baráti tördéseket, társakhoz segíteni a magányosokat
- közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítése
- a megkezdett feladatok befejezésére ösztönzés
- motiválás az akadályok leküzdésére

Borsodnádasi Mesekert Óvoda

3671 Borsodnád, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

- hetente legalább egyszer szervezzünk a gyermekek által, vagy óvónő által javasolt témában beszélgető kört, hogy a gyerekek jobban megismerhessék egymást, kifejezőképességük javuljon, és tartsák tiszteletben egymás beszédét és véleményét.

6. A halmozottan hátrányos, helyzetű gyermek integrációs nevelésének alapelvei

A gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet és eszkörendszer

- hangulatosan berendezett csoportszoba és udvar
- lehetőségek kuckók kialakítására.

A gyermekek helyes gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

- az eltérő egyéni igények kielégítése
- az éhesen érkező gyermekek étkeztetése
- a személyes intimitás védelme WC használatkor, és más esetekben, ha a gyermek igényli
- a különböző családi háttérből érkező gyermekek helyes higiénés és étkezési szokásainak kialakítása
- személyes gondozottság kialakítása
- fontos a hátrányos környezetből érkező gyermekek számára ezeken felül a mozgás és pihenés összhangjának megteremtése, és egy helyes élet, biológiai ritmus kialakítása.

Testi képességek fejlődésének elősegítése

A testi képességek fejlesztésének fő célja a mozgás megszerettetése, az egészséges edzettség kialakítása. A gyermekek mozgásszükséglete befolyásolja optimális terhelhetőségüket.

A fejlesztés legfontosabb színtere az óvoda udvara, melyet minden évszakban biztosítanunk kell.

Feladataink:

- adjunk minél több lehetőséget, hogy a gyermekek kedvük szerint, kötetlenül zoghassanak de, alkalmazzunk mozgásos szabályjátékokat is.
- az egyéni eltérésekre épülő, de életkoruknak megfelelő terhelést adjunk a gyermekeknek
- fejlődésüket mindig önmagához mérjük, és a kis lépéseket is becsüljük meg, dicsérettel jelezvén a gyermeknek, hogy sikerélményhez juttassuk.

Borsodnádasi Mesekert Óvoda

3671 Borsodnádasd, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

A gyermekek lelki egészségének védelme, edzése

Feladataink:

- az óvoda pszichés klímájának folyamatos szinten tartása
- a gyermek szociális biztonságérzetének megteremtése
- a gyermeki viselkedésben jelentkező zavarok kiszűrése, az okok feltárása, és a segítségadás módjának meghatározása
- az óvodai alkalmazottak empátiás készségének fejlesztése, a személyes autonómia védelme
- folyamatos preventív feladat: a tárgyi és személyes stressz tényezők csökkentése.

6.1 Emocionális fejlesztés

Óvodáskorban, a magatartás megnyilvánulásaiban meghatározó szerepe van az érzelmeknek. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket az érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az egyén érdekeit szolgálja a helyesen kialakított viselkedéskultúra, amely tartalmazza az ÉN számára fontos tűrési határokat.

Az óvodapedagógus segíti a kulturális beilleszkedést az által, hogy tolerálja a családok, a gyermekek, az értékek másságát, és sokszínűségét. Tanítsuk a gyermekeket az emberek közötti különbségek elfogadására, értékelésére, és hogy hajlandóak legyenek saját értékeik, előítéleteik őszinte vizsgálatára.

A hátrányos helyzetű gyermekeknek fokozottan szükségük van az empátiára, a féltő, gondoskodó szeretetre, hogy érezzék, hogy a velük foglalkozó pedagógus elfogadta őket. Akit megismernek, elfogadnak, ahhoz végérvényesen ragaszkodnak, nemcsak a gyermekek, hanem a szülők is. Fontos, hogy az óvodapedagógus személyesen adjon példát, személyes kapcsolata alakuljon ki a gyermekkel.

A bizalom, példaadás, tisztelet, és következetesség elengedhetetlen a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében. Mentessük őket a megaláztatásoktól. Minden gyermekben van érték, amit felszínre kell hozni, és meg kell erősíteni. Csak kis lépésekkel lehet előre haladni, együttesen jókedvűen - a másság elfogadásával.

6.2 Az anyanyelv fejlesztése

Az óvodánkba járó roma gyerekek nem beszélik ősök nyelvét, legfeljebb néhány szlenget, gyakran használt kifejezést ismernek. Gyakran használnak viszont a köznyelvben közönségesnek, obszcénnek tartott szavakat, amelyeket ki kell radírozni szókincsükből azáltal, hogy kulturált kifejezésekkel helyettesítjük be, és dicsérettel erősítjük meg ezek használatát.

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnádasi, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

A hátrányos helyzetű családokban a beszéd és kommunikációs készség hiányai nagyon szembetűnők.

- hiányos szókinccs,
- kiejtési hibák,
- rossz névelő használat,
- igeekötők, ragok, határozószók helytelen használata,
- tetszés szerinti szórend
- szavak összeillesztésének rendszertelensége
- gyenge mondatszerkesztés
- egyéni kommunikációs stílus, amit a családból hoz, amely sokszor ellentétben áll a kultúrált beszéddel, az óvoda gyakorlatával.

Ezeket az iskolakezdésig feltétlenül korrigálni kell, ezért feltétlenül foglalkoznunk kell a beszéd-készség fejlesztésével, a beszédhibák javításával, hangok kiejtésével, valamint a kommunikáció fejlesztésével. Az intézménynek lehetősége van saját berkeken belül heti egy alkalommal logopédus foglalkoztatására.

Az óvodapedagógus elsődleges feladata itt is a példaadás, valamint beszédjavító foglalkozások, szituációk szervezése.

- nyelvi játékok: beszéd-készséget alapozó, fejlesztő játékok, hanganalizálás, mesemondó, folytató, befejező foglalkozások
- logopédiai játékok
- bábozás
- dramatizálás

6.3 Irodalmi nevelés

Az anyanyelvi nevelésen túl elősegíti

- a gyermekek érzelmi nevelését,
- empátiakészségének fejlesztését,
- a versekhez, mondókákhoz, dramatizálásokhoz kapcsolódó mozgások során a szem - kéz koordinációját
- intellektuális fejlődését
- szókinccsének gyarapodását

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnádasi, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

- a meséből a gyermek magába szívja a gondolkodásmódot, fejleszti igazságérzetét, felfelfogóságát.

6.4 Zenei nevelés

A zenei nevelés teljes személyiséget formáló, minden tevékenységben benne rejlő lehetőség. A beszéd a ritmusérzék fejlesztésén keresztül is kiválóan tökéletesíthető. A cigánygyermekre, és minden gyermekre jellemző a zenei érdeklődés. Örömmel vesznek részt a dalos játékokban, tudnak és mernek is dalolni, táncolni. Ezen keresztül sok- sok sikerélményhez juttathatjuk őket, és közelebb kerülhetünk hozzájuk a további, más területen való fejlesztés érdekében.

6.5 Ábrázoló és kézműves tevékenység

A gyermekek alkotás közben gazdagodnak, manuálisan fejlődnek, érzékszerveik, gondolataik, és érzelmeik. Akaratuk és kitartásuk edződik, szín és formaérzékük, térlátásuk gazdagodik. Hagyjuk, hogy a kacatok világából csodákat hozzanak létre. Minél változatosabb technikák alkalmazásával adjunk lehetőséget az önkifejezésre, és miközben átéljük az alkotás örömeit, buzdítjuk őket, hogy be is fejezzék a munkát. Ez sikerélményt ad, önbizalmuk erősödik és újabb alkotásra serkent. Ösztönző, motiváló környezetben a gyermekek örömmel tevékenykednek, közben finommotoros készségük, képzeletük, ábrázolási készségük fejlődik.

6.6 Környezeti nevelés

Az a pedagógiai folyamat, amely megalapozza a környezettudatos, környezetre figyelő magatartást. Kialakíthatók azok a szokások, magatartási formák, amelyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják majd a későbbiekben. A falusi gyermekeknek jó a természethez való viszonyuk, hiszen természet-közelben nőnek fel, ismerik a növényeket, állatokat. Fontos a minél több, minél sokoldalúbb tapasztalatszerzés. Nyissuk ki előttük a világ kapuját, sok-sok sétával, kirándulással tegyük színesebbé a mindennapjaikat. Ismeretszerzés közben mód nyílik szerepek, magatartásformák elsajátítására, és a környezeti értékek felismerésére. A természeti és a társadalmi környezettel kapcsolatos szokások: az élet tisztelete, az állat és növényvilág védelme. Alakítsuk ki a környezetünkkel

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnádasi, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

kapcsolatos igény szintjüket: környezetpszichológia. Önálló tapasztalatszerzéskor használjuk ki a véleménykérés, kommunikáció lehetőségét.

7. A CSALÁDOK BEVONÁSA AZ ÓVODA ÉLETÉBE

Programunkban minden szülői részvételt szívesen fogadunk, nem lehet azonban az óvodai nevelésben az óvodapedagógus szerepét a segítő szülővel behelyettesíteni. A szülők felelősségérzete megnő az által, hogyha bevonjuk őket az óvoda életébe, megtapasztalja az óvodapedagógus felkészültségét, a gyermek fejlesztésére tett erőfeszítéseket, és hogy családjával szemben nincsenek előítéletek. Az óvodapedagógus sok- sok információt szerezhet a családokról, a gyermek otthoni háttéréről. Ez segít abban, hogy jobban megismerhessük a gyermekek egyéni eltéréseit, adottságait, érdeklődését, erősségeit, valamint a szülők gyermekekkel szemben támasztott elvárásait. Az őszinteség, a segítőkész emberi hangnem bizalmat kelt a hátrányos helyzetű szülőknél, különösen, ha látja, és tapasztalja, hogy gyermekét elfogadják.

A cigány családok szokás és értékrendje különböző, ám az a szülő, aki már maga is járt óvodába, onnan pozitív emlékei vannak, szívesen engedi a saját gyermekét is, és örömmel fogadja az óvodapedagógus instrukcióit.

Tegyük hát az óvodát olyanná számukra, hogy szívesen fogadják tanácsainkat, azt látván, hogy mi sem teszünk különbséget, és szívesen és szeretettel neveljük, oktatjuk gyermekeiket.

8. GYERMEKVÉDELEM

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka egyre fontosabb jelentőségű. A társadalmi, gazdasági viszonyok változásával magasabb lett a mindennapi gondokkal, megélhetéssel küszködő családok száma. A munkanélküliség nőtt és ezzel egyenes arányban a hátrányos helyzetű családok száma is emelkedett. Gyermekvédelmi munkánk hosszú távú célja a helyi sajátosságok: mentálhigiénés óvodai rendszer kialakítása, minden óvodás korú gyermekekre kiterjedő preventív tevékenység megszervezése, a speciális segítséget igénylő gyermekek komplex gondozása.

Programunk személyiségelvre épül, enyhíti a szociokulturális ártalmakat, megelőzheti a magatartási és tanulási zavarok kialakulását.

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnádasd, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

Feladatai:

- őrizze meg, enyhítse, elhárítsa azokat a hatásokat, amelyek a gyermekekben károsító jellegűek, másrészt segítse azoknak a hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulhatnak a gyerekek zavartalan fejlődéséhez.
- az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül minden egyes gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejtett pedagógiai tevékenységet.
- a gyermekekre való fokozott odafigyelés teszi lehetővé, hogy időben fedezhetjük fel a személyiségfejlődési problémákat (nehezen nevelhetőség, testi, szellemi fejlődésben való elmaradás).
- a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése is csak korai felderítés alapján lehetséges.
- gyermekek zavartalan fejlődéséért, a gyermekek védelméért az óvodai nevelőtestület együttesen felelős.

A gyermekvédelmi megbízott feladatai:

- minden tanév elején összegyűjti a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek adatait,
- munkatervet készít, mely tartalmazza a kapcsolattartás formáit,
- a feladatokat időrendben rögzíti, javaslatokat tesz, nevelési tanácsadóhoz, Értelmi Képességet Vizsgáló Bizottsághoz, segíti a csoport gyermekvédelmi munkáját,
- gyermekvédelmi továbbképzéseken részt vesz, az ott hallottakról tájékoztatja kollégáit.

9. SPECIÁLIS FELADATOK

Az óvodába érkező gyermekeket a házi orvos előzőleg megvizsgálja. Ha a gyermeknek fejlődési rendellenessége van, vagy speciális fejlesztést igényel, lehetőség szerint az óvónő megszervezi a fejlesztését óvodán belül vagy a pedagógiai - pszichológiai szakszolgálaton keresztül. Logopédiai – fejlesztőpedagógiai foglalkozásokon.

Amennyiben a gyermek egészségi problémái, magatartása, viselkedésének zavara meghaladja az óvodai nevelés lehetőségeit, az óvónő feladata, hogy a gyermeket és szüleit megfelelő szakemberhez irányítsa. Ezekben, az esetekben az óvónőnek igen nagy tapintatra van szüksége, legjobb, ha a szülő maga győződik meg a problémáról óvodai tevékenység közben. Így elérhető, hogy a szülő jogának, szerepének tiszteletben tartásával a gyermek nevelése, fejlesztése bizalom alapuló közös üggyé váljon.

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnádasi, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

Mutató megnevezése

Célérték

(mértékegységgel)

A HHH gyerekek beóvodázási mutatójának megtartása, illetve a 100%-os beóvodázás megvalósítása.

Az óvoda és a család kapcsolatának szorosabbá tétele.

A gyerekek rugalmas beszoktatása. Napi kapcsolattartás a szülőkkel. Kommunikációs délutánok, közös programok szervezése.

Családi napok szervezése.

Az iskola és az óvoda kapcsolattartásának rendszeressé tétele.

Óvoda-iskola átmenet magasabb szakmaiságának megvalósulása.

Iskolalátogatás a leendő elsőosztályosokkal, közös foglalkozás. Mérés-értékelés. Közös rendezvények. Nyomonkövetés.

Közös óvoda-iskola átmenetet segítő program: DIFER mérés.

A gyermekek fejlettségi szintjének megismerése a HHH gyerekek fejlesztésének megalapozása

A HHH gyerekek fejlesztésének megalapozása.

Az iskolások kulturális rendezvényeinek, ünnepeinek rendszeres látogatása a nagycsoportosokkal.

Az óvodások iskolai élettel való megismertetése

A pedagógusok ismerkedése az iskola leendő tanulóival.

A társadalmi-szakmai környezettel való szoros együttműködés..

Kölcsönös kapcsolat fenntartása.

Fenntartás

Borsodnádasi Mese kert Óvoda

3671 Borsodnádasi, Köztársaság út 11.

Tel.: 48-442-042

Email.: bnovoda@gmail.com

10. DIAGNOSZTIKUS FEJLŐDÉSVIZSGÁLÓ RENDSZER (DIFER) HASZNÁLATA

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első évei meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetők. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.

Az eredményesebb iskolakezdés és a gyerekek hatékonyabb megismerése érdekében a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (DIFER) első és második osztályban történő alkalmazása mellett lehetőségeink szerint bevezetjük azt a középső és nagycsoportok számára is. A több évet átfogó mérés lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek fejlődési ütemét figyelemmel kísérjük, szükség esetén beavatkozzunk, ugyanis minden készség és képesség évekig tartó fejlődése, vagyis elsajátítási folyamata különböző fejlődési szinteket elérve jut el az optimális használhatóságig.

A DIFER mérés célja, funkciója, hogy segítse az eredményes iskolakezdést. Ismeretes, hogy az első tanévek eredményei döntően meghatározzák a tanulók jövőjét. Az első évfolyamokon elsajátítandó alapkészségek eredményessége nagymértékben az úgynevezett kritikus elemi készségek fejlettségétől függ. Az íráskészség elsajátításának előfeltételét, kritikus elemi készségét az úgynevezett ÍRÁSMOZGÁS-KOORDINÁCIÓ fejlettsége, az olvasási készségét a BESZÉDHANGHALLÁS fejlettsége határozza meg. A nyelvi közölt információk vételének egyik alapvető feltétele a RELÁCIÓSZÓKINCS fejlettsége, a matematikatanításé az ELEMELI SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG fejlettsége, a tudásszerzés, a tanulás kritikus feltétele pedig többek között a TAPASZTALATI KÖVETKEZTETÉS

és a TAPASZTALATI ÖSSZEFÜGGÉSKEZELÉS képességének fejlettsége. Az eredményes iskolakezdés döntő feltétele a SZOCIALITÁS

A mérés eredményére épülő tudatos pedagógiai munkának célja a meglévő hiányosságok leküzdése, a sikeresebb iskolakezdés.